

طراحی مدل بردشدهگی سازمانی در بانك‌های منتخب

عبدالله توکلی*، شهرام جمالی کاپک**، ویدا خراسانی***

چکیده

امروزه محیط سازمان‌ها دارای پویایی‌های بسیاری است و عوامل زیادی عملکرد کارکنان و در نهایت عملکرد سازمان‌ها را متأثر می‌سازد. یکی از متغیرهای مهم سازمانی، بردشدهگی کارکنان از سوی افراد و گروه‌های کاری است که بر رفتار سازمانی و در نهایت عملکرد شغلی آنان تأثیر خواهد داشت. از آنجاکه این مفهوم در مبنای نظری رفتار سازمانی ایران مغفول واقع شده و مدل جامعی برای آن تدوین نشده است، این پژوهش بر آن شد تا با رویکردی اکتشافی، مدلی برای آن تدوین کند. ابتدا با مطالعه عمیق پژوهش‌های پیشین ابعاد مختلف این مفهوم بررسی شد و پس از طراحی راهنمای مصاحبه، نمونه‌ای هدفمند شامل ۴۸ نفر از مدیران، کارشناسان مسئول و کارشناسان اداره‌های مرکزی دو بانک ایرانی «بانک ملت» و «بانک خاورمیانه» از طریق انجام مصاحبه‌های عمیق مطالعه شد. استراتژی نظریه داده‌بنیاد برای مدل‌سازی پژوهش انتخاب و مدل فرآیند بردشدهگی بر مبنای آن طراحی شد. بر اساس این مدل، محرک‌هایی در دو دسته عوامل مربوط به بردشونده و بردکننده موجب وقوع بردشدهگی می‌شود که ممکن است به صورت هدفمند و یا غیرعمدی باشد؛ بعد از وقوع پدیده برد، با توجه به تعدادی عوامل زمینه‌ای و مداخله‌گر، واکنش‌های احساسی و منطقی در درون فرد شکل می‌گیرد که با توجه به آن پیامدهایی در سه سطح فرد، گروه و سازمان واقع می‌شود.

کلیدواژه‌ها: بردشدهگی؛ نظریه داده بنیاد؛ بردشدهگی هدفمند؛ بردشدهگی غیرعمدی.

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۱/۱۲/۱۷، تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۳/۶/۵.

* عضو هیأت علمی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

** دانشجوی دکتری، دانشگاه تهران (نویسنده مسئول).

E-mail: shahramjamali89@gmail.com

*** کارشناس ارشد، دانشگاه شهید بهشتی.